

Įsakymas, kuriuo uždraudžiama importuoti ir parduoti vartotojams drabužius, avalynę ir tam tikras hidroizoliacines medžiagas, kurių sudėtyje yra PFAS¹⁾

Pagal Cheminių medžiagų įstatymo 30 straipsnio 1 dalį, 38f straipsnio 1 dalį, 45 straipsnio 1 dalį ir 59 straipsnio 4 dalį, plg. 2023 m. sausio 4 d. konsolidavimo aktą Nr. 6, su pakeitimais, padarytais 2024 m. gruodžio 10 d. įstatymu Nr. 1469, nustatoma:

1 straipsnis. Šiame įsakyme vartojamos toliau pateiktos apibrėžtys:

- 1) PFAS – bet kuri medžiaga, turinti bent vieną visiškai fluorintą metilo (CF_3) arba metileno (CF_2) anglies atomą, be vandenilio, chloro, bromo ar jodo atomų;
- 2) gaminys – kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93 ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, su pakeitimais, 3 straipsnio 3 dalyje;
- 3) medicinos priemonės – kaip apibrėžta 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB, su pakeitimais, 2 straipsnio 1 punkte.

2 straipsnis. Įsakymas netaikomas PFAS drabužiuose, avalynėje ar hidroizoliacinėse medžiagose, kurios reglamentuojamos pagal šiuos teisės aktus:

- 1) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantį Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantį Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93 ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, su pakeitimais; arba
  - 2) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (nauja redakcija), su pakeitimais.
2. Įsakymas netaikomas PFAS, kurie turi tik šiuos struktūrinius elementus: CF_3-X arba $X-CF_2-X'$, kur $X = -OR$ arba $-NRR'$ ir $X' =$ metilo grupė ($-CH_3$), metileno grupė ($-CH_2-$), aromatinė grupė, karbonilgrupė ($-C(O)-$), $-OR''$, $-SR''$ arba $-NR''R'''$ ir kur $R/R'/R''/R'''$ yra vandenilio atomas ($-H$), metilo grupė ($-CH_3$), metileno grupė ($-CH_2-$), aromatinė grupė arba karbonilgrupė ($-C(O)-$).

Draudimas importuoti ir parduoti vartotojams drabužius, avalynę ir tam tikras hidroizoliacines medžiagas, kurių sudėtyje yra PFAS

3 straipsnis. Veiklos vykdytojai neimportuoja ir neparduoda:

- 1) drabužių ar avalynės, skirtos asmeniniam ar kitų asmenų naudojimui, kai bent viename drabužio ar avalynės gaminyje yra 50 mg F/kg ar daugiau fluoro;
- 2) asmeninio naudojimo drabužiams ar avalynei skirtų impregnavimo medžiagų, kurių bendras fluoro kiekis yra ne mažesnis kaip 50 mg F/kg.

2. Privatūs asmenys negali importuoti:

- 1) drabužių ar avalynės, skirtos asmeniniam ar kitų asmenų naudojimui, kai bent viename drabužio ar avalynės gaminyje yra 50 mg F/kg ar daugiau fluoro;
- 2) asmeninio naudojimo drabužiams ar avalynei skirtų impregnavimo medžiagų, kurių bendras fluoro kiekis yra ne mažesnis kaip 50 mg F/kg.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytas draudimas netaikomas:

- 1) pakartotiniam drabužių arba avalynės naudojimui;
- 2) drabužių ar avalynės perdirbimui;
- 3) asmeninėms apsaugos priemonėms, skirtoms naudotojams apsaugoti nuo Reglamento (ES) 2016/425 I priedo III rizikos kategorijos a arba c papunktyje nurodytos rizikos;
- 4) asmeninėms apsaugos priemonėms, kurių sudėtyje esančios PFAS kiekis atitinka vartotojo saugos funkciją;
- 5) impregnavimo medžiagoms, skirtoms 3 arba 4 punkte nurodytoms asmeninėms apsaugos priemonėms pakartotinai impregnuoti;
- 6) medicininei įrangai;
- 7) tranzitu vežamoms prekėms.

4. 1 ir 2 dalys netaikomos, jei fluoro kiekis gautas iš medžiagos, kuri nėra PFAS, plg. 1 straipsnį 1 punktą. Danijos aplinkos apsaugos agentūra gali pareikalauti atitinkamų dokumentų.

Priežiūra, kontrolė, nukrypti leidžiančios nuostatos ir apeliaciniai skundai

4 straipsnis. Įsakymo laikymosi priežiūrą ir kontrolę vykdo Aplinkos apsaugos agentūra, plg. atitinkamas Cheminių medžiagų įstatymo taisykles.

2. Ypatingais atvejais Aplinkos apsaugos agentūra gali leisti netaikyti 3 straipsnio.

3. Aplinkos apsaugos agentūros pagal šį įsakymą priimti sprendimai negali būti skundžiami jokiai kitai administracinei institucijai.

Sankcijos, įsigaliojimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

5 straipsnis. Jei kituose teisės aktuose nenumatytos griežtesnės baudos, baudos bus skiriamos asmeniui, kuris:

- 1) pažeidžia 3 straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatytą importo ar pardavimo draudimą; arba
- 2) turi viršenybę prieš sąlygas, susijusias su išimtimi, nustatyta 4 straipsnio 2 dalyje.

2. Bauda gali būti padidinta iki 2 metų įkalinimo bausmės, jei pažeidimas padaromas tyčia arba dėl šiurkštaus aplaidumo ir jei dėl jo:

- 1) padaroma žala žmogaus gyvybei ar sveikatai arba sukeliama tokios žalos pavojus;
- 2) padaroma žala aplinkai arba sukeliama tokios žalos pavojus; arba
- 3) buvo gauta arba siekiama gauti finansinės naudos, įskaitant sutaupymą, konkrečiam subjektui ar kitiems asmenims.

3. Bendrovės ir kt. (juridiniai asmenys) gali būti patrauktos baudžiamojon atsakomybėn pagal Baudžiamojo kodekso 5 skyriuje nustatytas taisykles.

6 straipsnis. Šis įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

2. 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti draudimai įsigalioja nuo 2026 m. liepos 1 d.

3. Prekiautojų drabužių, avalynės ir impregnavimo medžiagų atsargų vykdomas pardavimas, kuriam taikomas 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas, leidžiamas iki 2027 m. sausio 1 d.

Aplinkos ir lyčių lygybės ministerija, 2025 m. gegužės 2 d.

Magnus Heunicke

ES pastabos

¹⁾ Apie šio įsakymo projektą buvo pranešta pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (kodifikuota redakcija).